

Womhaj Bóh!

Czísło 47.
20. nov.

Lětnik 2.
1892.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a šu tam dostač sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Šwjedžen semrjetnyh.

Př. 90, 13: „Wuč naš wopomnič, so wumrjecz dyrbinny, so bychmy mudri byli.“

„Wy njebudžecze šmjercze wumrjecz“, tak je czert w hadownym šchtalcze něhdy k přenimaj człowjetomaj rječk. Tež dženska ma wón hišcze tu šamu řeč. Štejnje, so njeje žadny šud Boži. So po czěle wumrjecz dyrbinny, to drje wjazny šapřewacz njemóže. Zezi šjawnje pšched woczomaj kóždeho, so wumrjecz budžemy. Ale so je wěczna šmjercz, so je Bože šłowo wěrne, hdyž njepofutnym a njewěrjaznym hrěšnikam wěczne šatamanstwo hrosny, to wón šapřewa. Haj, šamo š czělnym wumrjeczom czert naš wšchěch džiwnje šjeba. Wot wšchěch wězow je nam jeno ta wěšta, so wumrjecz dyrbinny. Šacž my, hdyž tele rhynečki czitamny, šo hišcze do kóža lehnycz budžemy, je jara njewěšte; haj, přjedy hacž je tole wošomiknjenje nimo, móže šłaba deška šlamana bycz, kotraž naš hišcze wot wěcznošcze džěli. Derje, to wěmy, a tola šebi kóždy w šwojej wutrobje myšli: Na tebje hišcze šmjercz čžaka. Ššamo najštaršči šchědžiwz měni pšchezo hišcze, so ma hišcze něšcto lětkow wěštnych na šemi.

Wy se šwojimi myšlemi a wotpohladami šo tak ša tutón šwět špuszczamy, jako by nam něchtó rukował, šo budžemy na tutej šemi š najmjeńšcha što lět došonjecz. To je džiwne czertowiške šjebanje a namaka šo tola w našchich wšchitkych wutrobach, šamo w žiwnych wěrjaznych kšchesczjanskich wutrobach. Še to wothłóš štareho jebanštwá: „Wy njebudžecze šmjercze wumrjecz“.

Duž mamy prošnyč: „Šnježe, wuč naš wopomnič, šo wumrjecz dyrbinny, šo bychmy mudri byli. Šahadko šmjercze je ša kšchesczjiana šlamane pšches šbóžnikowu šmjercz a šbóžnikowe horještacze. W hinajškej myšli, hacž czert měni, je ša kšchesczjiana woprawdže, wěra, šo njebudžecze šmjercze wumrjecz. Šeho šbóžnik je jemu šlubit, šo njebudžecze nihdy wjazny wumrjecz.“

Ale runje teho dla dopomni wón šo na wěczny wótzny kraj a na tamnu šhutnu šchtundu, kotraž jeho junu š kraja žiwjenja do šwěta wěczneho žiwjenja a šwětkla powjedže. Runje teho dla prošny wón, šo chyzł šwojaty Duch jeho wot tajkeho czertowiškeho jebanštwá wušłobodžicž, na to šapomnič, na čžož wšchitko naš dopomina, na wumrjecze, kotrež je nam jenicžy se wšchěch wězow wěšte. Tola wopomnjenje móže a dyrbi naš mudrych czinicz. Mudry je tón, kiž njeje ša tutón šachodny, ale ša wěczny šwět živy, kiž w tym, šchtož wěcznje wostanje, šwój wótzny dom pyta, kiž njewěšte dny wužiwa, šo by šebi nješachodne šubło šawěščizil, kiž wěru šdžeržuje, lubošcz wopofašuje, nadžije šo trošchtuje. Mudry je tón, kiž je šo pšches žiwjenje a wumrjecze do rukow a na wutrobu teho czahnyč dač, kiž je šmjerczi móz wšal a žiwjenje a nješachodnošcz na šwětklo pšchinješł, do rukow našcheho lubeho šbóžnika Šesom Šhryšta. To je wěšte, šo, šchtož we wěrje do njeho wotšal čžehnje, šbóžnje čžehnje. Našchi morwi w Šhryštužu wušnišeni nješku morwi, ale šu živi. Š teš trošchtnej wěštošczu chžemy šo dženkš na nich dopomnič. To budžecze nam šylšy š woczow šetřecz. Pšchedštačze šebi, tak šbóžni čži šu, kiž šu k Bohu pšchischli a

kotrychž so žana bolosć wjazy dótknyć njebudže, kať tam horľach w śwětle wscho to dopósnaja, sčtož je nam hišće potajene, a potom spytajće, hać njebudže so wam lóže i wascheho erta a i wascheje wutrobny prajicž: Tón Knjes je jo dať, tón Knjes je jo wsaf. Mjeno teho Knjesa budž křwalene.

Mny pať wschitzy chzemy, njech dženy wo křojich lubych žarujemy abo niz, dofelž je Bóh luby Knjes nať hišće i tajkej srudobu pscheshonowaf, we wěrie do křojeho sbóžnika so wobtwjerdžicž a we wuřwjeczenju wschědnje pschibjeracž, so bychmy junu saschli k wotpoczintej pola Jesuša w śwětle. To je pošlednje kłowo w tutym žyrkwiny m lěće — njedajće nam tole pošlednje kłowo sazpicž, so by nam žohnowane lěto bylo. Hamjen.

Michał Kamjencžk, knježich čjeladnyh duchowny sařtaraf.

Powjedańcžko wot Wřifelda.

(Na křebřki wot A. Skr.)

5. Křajke sařojnstwo je Michał dostaf a do křajkeho sařojnstwa je dopřišchof.

(Pofracžowanje.)

„Duž i tej wězu hnydom dženska řapocžn; ale pschincž křwilu do wječerje řem.“ Michał tam tež w prawym čařbu pschindže, duž jemu knjes najent praji: „Přeni křocž dnybju ja i tobu řobu hieč.“ Duž nětkle se křojimaj podpjeromaj i nim řobu do delenzy dóndže. To bě přeni křocž, so po křojej křorosći do delenzy stupi. Sowle pať na řawach a na řtoľach ředžachu jeho pohonečžo a wolazy, řahrodowi džělaczerjo a pařhřřžy. Žako knjes do delenzy stupi, pořtažechu wschitzy, ale dženska njechafche wón jich knjes hieč, ale jich duřchow řařtaraf, a jeho podpjerje běřchtej jeho pomoznikaj. Duž jemu řtoľ podřhuzechu a wón řo na njón řyđže. Wschitzy pať tam wokoło njeho i měrom ředžachu.

Wón pať takle pocža: „Hólzy, wam je wschěm řnate, kať bě mje Bóh luby Knjes poschwikaf; 15 njedžel řym dnybjať na jnym měřtnje ležecž a nětkle so mnu hišće pschezo hujenje dořč dže. Na tym mam řwoje wjeřele, so řče mi wň wschitzy řa tón čař řwěru a duřchne řwoje džěto činili. Ale pschi wschěj mojej křorosći je mje na wutrobje husto bóle řabolito, dnyđli w mojej nořy.

Wěřće, sčto je mi tajkule bolosć nacžiniko? Tole, so řym wať tať maľo na lube Bóže kłowo řapofasowaf. Ĥakle we wschěj křojej wulkej nuřy řym nawuřnyť prawje pofnacž, řajke mamy na nim a i nim řjane bohafřtowo, řajki balsam a řajke wofřewjenje nam wono dawa. Sčtož řče křyđny, řako do řchule řhodžěřchče, nawukli, je tón a tamny wot wať řařo posařnyť, a sčtož řče řebi w pomjafku wobřhowali, leži wam we wutrobje wscho morme, řaž mucžny přoch w mucžnym měřche, pschetož i tuteho řebi nihdy ničto řadny řhlěb wupjež njemóže. Dofelž pať řče wschitzy maľo dořč nawukli, duž nětkle wschěmu temu njedorosřymicže, sčtož řo wam w Bóžim domje wupředuje. Ĥať dořho, hać řče pola mje na řkuzbje, njeje wam hišće ničto dale popomřaf. To bě wote mnje njepřawda, na tym řym ja řam we winje. Ale sčtož řym doťaf nad wami řakomdžil, čžu nětkle nad wami wscho řařo dorunacž, tať wjele řaž řamozu. Wot dženkřniřcheho wječřora budže tu Kamjencžk Michaf křyđžicžki wječřor pola wať, budže i wami řpěwacž, řo i wami modlicž, wam něřchto řjane a duřchne wucžitacž a wo tym i wami dale powjedacž. So wón wscho tole derje rořymy, to ja dawno řam wěm. Ža řebi mřřlu, so budže wam řajfele něřchto lubřche, hać so řebi řjes řobu řlupe a nje-duřchne wězy powjedacže, abo řebi řjes řobu řlupe čžinicže.

Sčtož mi tuteho Kamjencžku wohani, se kłowami řrani abo jemu řchiwdu nacžini, jo dnyřbi wón řajkeho pschincž pola mje wobřkoržicž, temu čžu jowle hnydom do přědka prajicž, so ja wschu Kamjencžžy nacžinjenu řchiwdu abo njehornořč ja řajku pschipofřnaju, řaž byla řo wona pschecžowo mi řamemu řtaľa, a řa tym budže tež moje wukřofřtanje řajkeho njedušchneho čřlowjeka. Ale ja řo wot wať wschitřich nadžiju, so řměje wot wať křyđny křojeho sbóžnika lubo a křojewe duřche sbóžnosć tež, a so budže

wot wať křyđny Bóhu řa to džakowny, hdyž křojeho řbóžnika leřje řěřnacž nawuřnjecže, a hdyž řo wam pucže do řbóžnosće pschezo i nowa řařo pofaža.

Wřmicže tuteho mojeho lubowaneho Michafa k řebi řako křojeho lubeho a dobreho pschecžela, řiž k wam pschindže, so čžnyť wam duřje do wscheho teho wocznicž, sčtož je čřlowjeka naj-řwjecžičhe a najdřwřičhe. Sčžecže tole wschitzy?”

Duž knjeřej wschitzy čžile čželadni wotmolwicu: „Ĥaj, knježe, to řechzemy.“ A nětkle wschitzy, jedny po druhim, k Michafej pschistupichu a křyđny jemu křoju řuku na to řawda. Nařch knjes wať na to praji: „Michafe, Bóh řohnuj čži twój nutřřhód a twój wukřód.“ Wón wofřa dale na křojim řtole ředžo, hać měřěřche přeni řajfele jich pobořny wječřor křwój kónž. Řo tym řo řbeže a řhěpařche pomafu domoj do křojeho wobydlenja.

6. Křajki je řo Michał w křojim sařojnstwe řadžeržaf.

Wot tuteho dnja bě Michał Kamjencžk na knježim dworje duchowny řařtaraf řa wschu čželedž, a wón je to hać do křojewe řbóžneje řmjercže řawofřaf. Křyđžicžki řbóžny dženi pschindže wón horje do dwora, njech bě wjedro, řajkež řechžyřche. A džěľafche wón tež druhdy na řamym pošlednim kónžu wo wřy, bě wón tola řpochi w prawym čařbu tu. Sřwoje huřle pschinjěře řebi wón řpochi řobu. Deřchčowafche druhdy a džěľche řo řněh, řawali řebi je wón do wukřoh' rubiřchčža. Sřwoju murjeřřku drařtu řo wón wukřecže a řo, hdyž na dwór džěľche, řjeňřchi řwobleka, wón bě řpochi w křojej na-řeleň řukni a křojich křotřich řholowach, na nořomaj wať bě w řtupnjach.

W lěčžu pschindže wón jeno na njedželach a na křwjatřch dnjach k nam na knježi dwór, dofelž w tym čařbu wschitzy hnydom po wječeri lehnycž džěchmy, so móhli wschitzy řano w křojim prawym čařbu řařo řestawacž.

Sčto řym na řajřich wječřorach, hdyž bě Michał pola nať, wschitřko poměli, to wam wupowjedacž njemóžu. Nařch knjes bě nam dvě bibliji wupodať. Tej wobej řorka na křojej wěřtej deřny ležěřchtej. Běchmy pať wschitzy řhromadženi, poda jeju nařch přeni wotrocž i deřki dele, a wupokoži jeju, hdyž bě řo nam nařch wječřor pominyť, řařo na křojew měřto. Ža řam řym tule řkuzbicžku dořhe lěta poměť a njeřřym řebi ju wot niřeho wote-wřacž dať. Spěwarřich bě tu řať wjele, řaž bě nať ludži wó řřtwije; křyđny měřěřche řam křojew; řa to bě řo nařch knjes tež pořtaraf, so měť křyđny řam křojew řpěwarřke, wone pať wschě nařchemu knjeřej řkuzchachu. Řo wječeri řebi křyđny křocž křwój řhěřluřch wupěwachmy, Michał pať nam jón pódla na křojich huřľach wuhřa. Ĥakle řakle řym wschitzy wot njeho duřchne řpěwacž nawukli.

Řo tym nam wón křuch i biblije wucžita. Bě wón i řajřim křojim wucžitanjom hotowny, wupowjeda nam wón tu wěz hišće junu, ale wschu i hłowny. Ža wěz bě řunje řa řama, ale tola nam wscho trořhu hinařcho, to řěta, řrořymľiwřich křincžěřche.

Wón nam tu wěz řpochi řajřu wupowjeda, so nam bě, řaž byli my wschitzy řami pódla pořtali, řako řo wscho tole poda. Sčtož bě řo něhdy řiobej řtaľo, wupowjeda nam wón řajfe, řaž bylo řo wscho to řamle wonfa na nařchim řorřarřu podaľo. Druhdy wřa řebi wón křuch křyđny, a napřřa nam i křyđdu tu wěz pschěd woczji; řakle to, řako řřraěľžy pschěř čžerwjene morjo čžehnicřu, a řo řam řarao se křojim woeřřřkim ludom řepi, dale, řať řosua měřto ři dobu. Ĥlejcže, řakle bě nam pschezo, řaž byli my řami řobu i řřraěľřimi dale čžahnyli, řebi i nimi te pozpule naľojili, řebi i nimi řobu jich mana nařberali a řaž byli řami se křojimaj woczomaj wohľadali, řať řo řam wokoło nařcheho lubeho řbóžnika wscho mjěřwjeřche a řaž byli my se řady wschěch řyčhe ludži pořtali a dnyřbjeľi řo na pořřny řestupacž a jim wschěm pschěř hłowny pohľadacž, so móhli nařcheho řbóžnika wo řřjedž nič řtejo wupřtnyčž.

(Pofracžowanje.)

W Bončanjřkej křocžmje.

Řo němřřim wot D. W.

(Pofracžowanje.)

„Ale, řchoľa, budž přořcheny, přaj mi“, přařchěřche řo řyčerjež řan, „řať řu čži řozialdemokratojo na řajfe řlupe mřřle pschifřchli?“

„Řo prawom“, řchoľa wotmolwi, „řym wam to řižo powjedaf, ale ja čžu wam to hišće bóle rořřařnicž. S přěnja řu na to pschifřchli i řym, so čžedža na křyđe waschne rořđžěľ

bjes khudnymi a bohatymi wotstronicz; dale praja: So to niczo nijeje, so kóždy ratar a rjemješnik sam sa so džela, so je wjazn wunofcha, hdyž so wicho i wulka czini. Zhle wopaf wšchaf to nijeje, hdyž na rjemješništwo hladamy. Maki rjemješniki mōza lēdy wobstacž wulki fabrikow dla. Zedyn po druhim dyrbi zofacž abo w swojich khlamach pšchedawacz, sčtož je sam i fabrika braf. S tym pať smolom hišcže prajene nijeje, so dyrbjaf so sozjaldemokratiski stat sawjescž a so dyrbjafa zyla semja jena wulka fabrika bycž. Sa to mamy so staracz, so tež drusy rjemješniki maschiny dostanu, kaž je nětko hižo krawzy a schewzy maja. Sa to so wescže wunamafarjo w našim czašu postaraja. So mōže w našim czašu kóždy rjemješnik bycž, bjes teho, so je so w swojim rjemješništwe jako wuwucženy wopofasať, je i wulkej škodu. So pať wulke kubla wjazn njebeja hacž male, na žane waschnje wěrnō nijeje. To mōžemy my lēpje rošřudžicž, hacž mēščenzenjo. A sozjaldemokratojo su tola nimale wšchitzy i mēstow, kiž wo ratarštwje ani najmješne njeroshnja. Wescže, so nasche rycžerfubko i wjazn hacž 1000 jutrow wobsteji. Knjes baron je mi to husczischo prajil, a knjes inspektar je mi w knihach pokazowaf, so w poslednim lēcže, — w kotrymž žně hubjene njebechu, pšchede wšchem bē zokrowa rēpa rjana, — jenož 5—6 toler czisteho wunofcha na jutro pšchindže, pšchi tym bē so wšchitko, sčtož bē so w hrodže trjebať, inspektarej placžiko. So wjazn na jutro nje-pšchindže, temu so džiwacz njemōžemy. Sčto so na tajkim rycžerfuble wšchitko trjeba! Wjele dawkow ma so dawacz, pucže maja so twaricž, mšda je wulka, pšchinoschlow sa sawescženje starych a invalidow je wjele; to pať dyrbi so wšchitko najprjedy šašřuzicž, škoto tež na našej semi njeroscže. A sčto wšchitko kōnz wošnje? Wš to sam na pšchencžnych a rapšownych žnjach widžicže, ludžo so tať na kēdžbu njebjeru, kaž bychu dyrbjeli. Kať malo kēdžbujana grať! Kať husto na rycžerfuble czelo padnje! To mōže so pola naš tež stacz, ale to je tola něščto druhe. Holza w knjezej hrodži i wjetšcha tať šwēdomliwje sa czelatami njehlada, kaž burika hospoša, wšchaf czelo jejne nijeje, je-li prjecž, sčto wo to, wona škodny nima, škodu ma knjes sam. Se šwojeho šaka njetrjeba niczo dawacz, duž tež njemōžemy prawu šwēdomitoscz pola nijeje pytacž.* A kelto czaša njewužiwaneho nimo dže. Hdyž w lētnym czašu njewjedro pšchindže a desčezil so lije, wšchitzy i pola domoj na dwōr khwataja; knjes inspektar ludžom hnydom druhe dželo pšchipošacž njemōže, czaš so minje, ale poľna mšda ma so placžicž. Burowa dželawa žona tež domoj pšchindže, ta pať khētšje krawjazu hrodž wurjedži abo rēpu na drugi džen pšch-hotuje abo šřtanje rēsa, to ani mješšchiny nješkōmždi a to hospodarštwu i lēpšchemu pšchindže. My burjo mōžemy tať malo ludžom, kaž mamy, pšchezo dželo pšchipošacž, so ničto prošny nješkōdži. Ma rycžerfuble pať je to hinať, tam so wjele czaša njewužiwaneho minje, wjele kōnz wošnje, ludžo na to njehladaja, dofelž jich nijeje, runjež inspektar wšchitko mōžne czini, wōn temu šadžewacz njemōže. Teho dla je na wulkim kuble, hdyž so wšchitke wudawki a dokhodny pšchirunaja, mjenje wunofcha, hacž na maľym. Kať mōhť šahrodnik Bjedrich se šwojimi 12 jutrami pola wobstacz, hdy by jemu jutro jenož 5—6 toler pšchinješko; so wē, so tať licžu, kaž by wōn wšchitko, sčtož i tymi šwojimi se šwojeho hospodarštwu bjerje, tež šaplaczil. Wōn by škoda wumrjecž dyrbjaf, pšchetož sčtož pōdla šašřuzi, dyrbi sa dan a dawki wudacz. Chze-li se šwojej šwōjbu žiwny bycž, dyrbi jemu jutro hišcže juntrōcz tať wjele njescž, hacž knjesej. A myšlimy šebi na Wicžasowu. Gandrij dyrbi pšchidacz, so jej hišcže wjele i pomozny pōšřaf nijeje. S gmejny pať šebi tež hišcže niczo žadaťa nijeje. Se šwojim jutrom pola šady šwojeje khēžki je šebi pšches nulu pšchepomhaťa. Tam žyblu, kurki o šagne bērnny šadža, wona ma maleny a druhe jahodki; wšchitko do mēsta na hermanť nošny, to je jej pšchezo rjanu pjenješ pšchinješko, wona ma wot jutra sa lēto 30—40 toler. Čži sozjaldemokratojo praja: Čžim wjetšche hospodarštwu, čžim wjazn njebe. Nē, na wopaf mōhťo so prajicž: Čžim mješne hospodarštwu, čžim wjazn njebe, so wē, so dyrbi tu tež wobšedžer sam na nim bycž. Wot teho wšchitko wotwišuje, wobšedžer je šlutniwy a wjazn dokonja. W sozjaldemokratiskim staczē ničto wjazn wobšedžer nijeje, duž we wulkič hospodarštwach wjele kōnz wošnje, a tať budže hubješne. So by něščto noweho wunamafaf, sa tym tež ničto štejecz njebudže, wōn džē niczo wot teho nima, duž tež sa druhich mēšazy dolho šwoju hłowu nje-

napina. Wofšebje pať nješabudžemy, sčtož je lubny knjes Jesuš prajil: Čžlowjek nijeje žiwny wot khlēba šameho; šamo hdy by pola sozjaldemokratow došč a na došč jescž a picž byťo (sčtož njemēru), my čžlowjekojo tola njechamy našch brjuch poľny czinicž kaž woľny, hdyž maja džeczel w kōrcže, my chžemy kaž čžlowjekojo žiwni bycž a šwoju radošč mēcz, a najwjetšcha radošč je radošč nad šwojim wobšedženštwje a kotrež šym sam dokonjať. Sozjaldemokratojo chžedža nam runje to wšacz, duž niczo wo nich wjedžecž njecham. A hdyž dyrbi so tež pšchidacz, so na knježich dworach žita druhdy rješne steja a so i jeneho jutra wjazn žentnarjom bērnōw našbēra, nijeje to i wjetšcha našcha wina? Čžeho dla dha wjele maľnych ludži jušche i dwora bēžecž dawa, hacž runje mōhťi temu šadžecž? Čžeho dla šebi kōžde lēto něščto žentnarjom dobrehō hnoja nješupja? Wšchedrohe to nijeje, — a tola něščto njebe. Hdyž wucžer i rataršteje škole i nam pšchindže a nam pšchednoschť džerži, i kotrehož mōžemy sa nasche hospodarštwu pšchezo něščto nawuľnyč, čžeho dla jenož něťoťi burjo a něščto malo wczipnych šem pšchindu? My njedyrbimy jenož pilni a šlutniwi bycž, ale tež rošom naľožecž a czinicž, sčtož čži wulzy czinja, kotřiz tola pjenješny tež i wōknom won njemjetaja. Mašcha je škoda, hdyž šebi pšchezo myšlimy, so je tať najlēpje, kaž je našch njebo nan cziniť. Ratarštwu je w poslednich lētach khētro do přēdka krocžiko, duž dyrbiwy šobu."

(Pōkraczowanje.)

Macžerny jenicžki.

So němškim.

Šerbaldoma bēšche wudowa. Wona i žyťej šwojej wutrobu na šwojim jenicžkim šynu, na šwojim Gustelku wišasche. Ludžo wšchaf prajachu, so je wōn lošny hōľz a wēščezachu, so macž nad nim žaneho mješela nješmēje. Gustelk pať w wutrobje šty hōľz njebēšche, wōn bēšche jenož šwucženy, czinicž, sčtož so jemu lubješche a jenož to, sčtož wōn chžyšche, dyrbjješche so stacz. Šenož to wōn husto njechajche, sčtož macž chžyšche. Hdyž wona prajesche: „Gustelko, džerž mi woľmu“ abo „wumjecž khēžu“, — džesche wōn: „Ach, macži, ty tola widžišch, so runje hrajšam“ abo „ja mam sa šchulu dželacz“. Macž drje kusť pošwari, ale potom wšcho šama wobstara. Džesche-li macž: „Gustelko, dži mi po to!“ — „Ach, macži, ja šym tať šprožny.“ Duž macž jeho šedžo wostaji a šama bēžesche.

Husto bē Gustelk tať wobožny, so macžeri lēdy wotmolwi. To wšchitko duščne njebē, ale wōn bēšche šwojeje macžerny jenicžki a wona bē jemu šmjercž dobra.

Šenu njedželu bēšche šebi do hłowu šajil, se šwojim pšchecželom kemschi do džeczazeho rošwucžowanja hič. Macž mješesche to sa njenušne. „Pobožnych“ rady njewidžesche. Wona šama pobožna njebē, duž špōšnacž njechajche, sčto bē jejny hōľz pola „pobožnych“ chžyl. Gustelk pať chžyšche kemschi a — wōn džesche.

Tam so jemu lubješche! Wšchitko, sčtož šřyšchesche, jeho wutrobu jimašche. Wōn hižo se šchule wjele wo lubnym Knjesu Jesušu wjedžesche, ale so je Jesuš tať dobrny, kaž to w žřřtwi šřyšchesche, bē jemu hišcže nješnata wēž.

Macž so na to šwucži, so Gustelk kōždžicžku njedželu kemschi khodžesche a so domach khērlušche špewasche, kotrež so jej šamej lubjachu, runjež bē je wot „pobožnych“ nawuľnyť. Něťotry khērlušch wopravdže wutrobu hnujesche, o tať rjenje mōžesche jōn Gustelk špewacz — tať wescže jandželjo w njebješach špewachu. Šerbaldoma bēšche husto prajila, so jandželjo nješbu; wona bēšche to prajila, niž dofelž bēšche wo tym pšchewēdcžena, ale jenož, dofelž bēšche to juntrōcz wot muža šřyšchafa, kiž jara mudrije rēcžesche, a po šdacžu wjazn wjedžesche, hacž drusy ludžo. Hdyž pať něť šwojeho Gustelka špewacz šřyšchesche, bu jej wutroba mješka a wona šebi wjazn na tamneho mudracžka njemyšlesche, kiž žanych njebješ a jandželow nješnajesche.

Hdyž nětko pšchi šwojim džele štejesche, šebi wjazn hacž hewaf na šwojeho Gustelka myšlesche. Wōn bēšche šapoczaf žyle hinašchi bycž. Nětko mješesche i wšchemu khwile došč. Hdyž jeho nēhdže pōšřa, khwatajo bēžesche, haj, wšchelate dželo mješesche prjedy hotowe, hacž bē jemu je macž kašafa, — wōn bēšche tež wjele wješelschi — macž so dodžiwacz njemōžesche. Wczera pať bē šašo juntrōcz do šwojeho stareho waschnja šapadnyť, so bēšche wotmolwiť: „Ach, njewidžišch, so runje czitam?“ Ale lēdy bēšche to wuprajil, bē so šacžerwjeniť, kniže na boť položil a se šłowami: „Šaj, haj, macži!“ bēžaf a kašane dželo cziniť. Macž bēšche

* Pšchisřpomnjenje redakcije. S tutym so našim šerškim šřřžobnym hōľzam kusť wjele hišiwdy czini, i wjetšcha maja škōt, kotryž maja wothladowacz, tať lubo, jako by jich byl, duž so tež po mōžnosczē sa njōn staraja.

ſ hłowu tſchafka a ſa nim hladajo pſchi ſebi prajika: Shto bē to ſ tym hólzom?

Po nēczim macz na ſwojim ſynnu hiſhcze wjazy ſpóna, ſchtoz ſroſhmicz njemóžesche. Prjedy hacz ſapocza wobjedowacz, ſebi ruzy ſtyhny, težwjeczor, hdyz ſpaſche, huſto ſe ſtyhnyemaj rukomaj ležesche. Wēſte bēſche, ſo je Guſtelk pola „pobožnyh“ nēſchto nawuknył, ſchtoz mējesche dżiwnu móz nad nim, runjez bēſche to móz, wo kotrejz macz niczo njewjedzesche. Druhdy jej bēſche, kaž by temu wobaracz dyrbjaka, — ale hdy by runje chyzka, wona njemóžesche. Kaž by tež ſwojeho Guſtelka, ſwojeho lubeho jeniczkeho wot nēczeho wotdżerzecz mólka, ſchtoz jeho ſbožowneho a — dobreho czinjesche.

Zedyn džen Guſtelk ſthori. Šchorocz ſtraſchna njebēſche. Ale wón mējesche tola hēzu a njemóžesche jēſcz a dyrbjesche w ložu ležecz. Sažo ſo macz dżiwasche, ſo bēſche hewaf dżiwi Guſtelk taž mērnny a ſczeplywy a wjeſelny.

„Guſtelko“, wona praji, „Guſtelko, ſchto ſ tobu je? Ty ſy wot nēſchto czaſa zyle hinaſchi?“

Hólczk ſmēſtotajo na macz pohladny. „Woprawdze, maczi? Šsyn poſlušniſchi?“

Macz kiwaſche; jej bē czežto woſoło wutroby, ſo niczo prajicz njemóžesche.

„Woprawdze? o — o —“, praji hólczk, „wón je mje — wuſtyſchaf.“

„Šchto, Guſtelko?“

„Maczi!“ wotmolwi wón, „ja mam ſwojeho ſbóžnika — lubo! jara lubo! Duž chzu rady jeho ſlužobnik bycz, a knieš duchowny je mi prajik, ſo móžu to bycz, hdyz jeho proſchu, ſo mje ponižneho, luboſczimeho a poſlušneho ſczini. Šdyz to budu, móže mje ſbóžnik trjebacz —.“

„A ty ſy jeho wo to proſyl?“ praſchesche ſo macz ſ njewēſtym tſchepotazym hłowom.

Guſtelk kiwaſche. Na dobo ſwoju macz woſoło ſchije wſa a praji: „Maczi, maczi! Wón je dobry! Mēj jeho tola tež lubo, maczi!“

Macz ſo wottorhny a won bēžesche. Maſtróžany ſyn ſa njej hladasche. Bēſche ſnadz ſka? —

Nē, ſka njebēſche — ale pkaſasche, „Božo, luby Knjeze, w njebjesach! Kajka ſym ja ſka žona!“ wona ſchepaſasche, hdyz w ſwojej komorje na kolenach ležesche. Wot wjele lét ſem ſo ſažo prēni krócž modleſche.

Guſtelk, kiž chyzſche prjedy ſwojeje hłowu bycz, bu poſlušny ſlužobnik Jeſom Šhryſta, a jeho macz tež ſwojeho ſbóžnika lubowasche. —

A ty, luby czitarjo? Šchto je luboſcz teho ſbóžnika w twojej wutrobje ſkutkowała?

„ + Wo tamnym žiwjenju.

My ſ naſchimi myſlemi huſto wopominamy, ſchto junu budze, kajtu radoſcz ſmējemy, hdyz ſwojich prjedy naſ wuſnyjnych lubych ſažo wohladamy. Wo tym ſwjate piſmo njerēczi. Wone jenož rēczi wo tym, ſo teho Knjeſa wiđecz budžemy, kajkiž je (1 Jan. 3, 2). Niž to, ſo my naſchich prjedy wuſnyjnych lubych ſažo ſmējemy, ale ſo teho Knjeſa ſmējemy, wone wuczzi — Bóh daj, ſo ſ nimi hromadze — to je ſbóžnoſcz. Kajka paž ta ſbóžnoſcz budze a czeho dla taž rjana budze, to my ſ naſchimi myſlemi ſ zyla ſa- pſchijecz njemóžemy. My paž tež njeſmēmy to wjedžecz chyzcz, taž budze, ale dyrbinny to temu Knjeſej ſawoſtajicz a ſo dowēry- poſni troſchtowacz: My ſmy w jeho rukach. Šchtož chze wón nam dacž, je taž wulke a kraſne, ſo ſebi to ſ naſchim ſhuduſchkim roſomom wumyſlicž njemóžemy. Ahlfeld (ſnaty pobožny duchowny w Lipſku) je junkrócž prajik: „Kajki kwaſny doſt je nam tón Knješ ſa tamne žiwjenje pſchihotował, ſchto móhł to wopižacz? Šdyz tež w ſbóžnyh hodžintach nēſchto wo tym ſaczuwamy, to tola wjazy njeje, hacž hdyz rjane módre hory ſ daloka wiđzimy, ſchtomny a róže ſame, žórka a rēczi na nich paž dowiđžecz nje- ſamóžemy. Šakle hdyz na nje pſchińdžemy, je wohladamy.

Budž ſmilny pſhecziwo kóždemu!

Matthias Claudius powjeda: Šral bēſche w Berſiſkej, ſ mjenom Dulichan, ſuromny knježer bješ wſcheho człowſkeho czuczja. Wlongo- lam czehnjesche do kraja a jim wſchitko bjerjesche, ſchtož móžesche.

Wón bu pſchezo dżiwuſchi, czim wjazy bē dobył. Jažo taž ſakha- džesche, nēkoti nahladni ſwojeje pſchiſlušnoſczje ſabymſchi pſhecziwo njemu ſbēžł czinjachu. Jažo chyzchu jemu ſ nožom trč pſcherēſnycz, wón wołaſche a praſchesche: „Šmilczje ſo, ſmilczje ſo“. Čži ſbēžkarjo paž jemu wotmolwicu: „Ty w ſwojim žiwjenju njeſy nikomu ſmilnoſcz wopoſaſał, duž ſo tež tebi ſmilnoſcz doſtač nje- dyrbi!“ Duž jemu hłowu wotreſnychu. — Šchto mamy ſ teho na- wuknycz? Wotmolwienie: „Budž ſmilny, prjedy hacž je poſbže!“

Ti domjaze graty.

Po nēmſkim.

Jan. Prajczje mi, taž jo ſapocznjecze, ſuſodze ſakubje, ſo ma ſo waſche hoſpodaſtvo taž duſchnje. Wſchaf njeje niczo woſebiteho na tym wiđecz, ſchtož ſo pola waſ ſtanje. My druſy wſchaf tež dželamny a ſo czežto prózujemy a tola njeſchindžemy ſ blaſa a niczo ſo nam njeradži.

Šakub. Njewēm, na czim to leži, ale to móžu wam drje prajicz, ſo mam ſo ſwojim tšjom domjazym nadobam ſa wjele džaſkowacz. Praſhecze ſo tych, wone móžeja wam wſchelfu dobru radu dacž.

Jan. Waſche tš domjaze nadoby? Šchto dha te ſu?

Šakub. Nó — domjazy ſapon, domjaza kóczka a domjazy poſ.

Jan. Džicze mi; njerēcze mi t lubu!

Šakub. Nē, nē, ſuſodze, ja nježortuju. Šleczje, zyle ſahe, hdyz džen ſaſwita, pſchindže domjazy ſapon a woła: „Štaicze!“ Na to pſchindže domjaza kóczka, ſynje ſo pod ſchachle, ſo wu- cziczi a praji „Čžicze!“ Na poſledku pſchindže domjazy poſ; tón ledžbuje na kóždeho won — a nutšhod, ſnaje pſhecžela a nje- pſhecžela a woła: „Redžbuje!“

Jan. Ja wſchaf roſymju, ſchto chzečje ſ tym prajicz. Wny mēnicze, ſo je tšoch wēzow trjeba, hoſpodaſtvo ſpēchowacz a w dobrym rjedze ſdžerzecz: pilnoſczje, czuſtoſczje, ledžbliwoſczje.

Šakub. Šdyz taž chzečje, ſuſodze, dha je mi tež prawje. Ale ſwoju domjazy nadobu ſebi tola ſhwalu, dofelž mje kóždy džen na to dopominaju, ſchtož mam czinicž — bych jo hewaf lohko ſapomnicž móhł.

Jažo ſnaty knješ ſ Kaniz na ſmjercž ſthori, praſchesche wón pſhecželniczu, kotraž jeho wothladowasche, ſo by jeho t woſnu do- wjedka, ſo by tam czerſtwny powētr ſrēbacž móhł. Wón wotewri woſno a pohlada ſ wjeſelnyemaj woczomaj na runje ſchadžaze ſlónzo. Potom džesche: Šdyz je napohlad tuteho ſtworjenja Božeho hižo taž rjany a wofſchewjazy, taž wjele wjazy budze mje napohlad nje- wurjekliweje kraſnoſczje ſtworicžela ſameho wofſchewicz a ſahoricž. To rjeknywſchi padže mormy deſe.

Žadaſch ty tež po napohladu Božim?

Šbóžni ſu czi, kiž ſu czuſteje wutroby, pſchetož woni budža Boža wiđicz.

Luther wo japoſchtolſkim wērywuſnaczu.

„Tole wērywuſnacze ſebi my ani wumyſlili ani czinili nje- ſmy, ani naſchi wózjojo. Ale kaž pčžolka mēd wot wſchelafich rjaných rōžicžkow hromadze ſnoſny, taž je tón ſymbol ſ knihow lubych profetow a japoſchtolow, t. j. ſ zylcho ſwjateho piſma ſwopſchijaty ſa džeczci a wſchēdnyh ludži, ſo ſo ſ prawem mjenuje japoſchtolſke wuſnacze abo wēra. Taſe wēra je hacž na naſ pſchifka a Bóh je ju ſ mozu w ſwojej žytkwi hacž na dženſniſchi džen pſhecziwo wſchēm njeſchecželam a czertam ſdžeržak. Teho dla dyrbinny tež pſchi njej woſtač a njeſmēmy chyzcz ſami mudri bycz.“

„Bomhaj Bóh“ je wot nētki niž jenož pola knjeſow duchowných, ale tež **we wſchēch pſche- dawarňach „Šerb. Nowin“** na wſach a w Budyſchinje doſtač. **Na ſchtwórcž lēta** płačzi wón **40 np.**, jenoſliwe **czizla** ſo po **4 np.** pſchedawaju.